

Új Kéve

AZ ÉSZAKI MAGYAR PROTESTÁNS GYŰLEKEZETEK LAPJA

*A 2008. évben konfirmáltak. Balról jobbra: Deák Loránt,
Nagy Edit és Nagy Emil.*

JÚNIUSI MELLÉKLET A MÁRCIUSI LAPSZÁMHOZ (!?)

Az Új Kéve normális körülmények között évente négyszer jelenik meg, de előfordult már korábban is, hogy két lapszámot összevontunk, s így kettő helyett - valamivel bővebb terjedelemben - csupán egyet küldtünk ki olvasóinknak. Most is ezt tesszük, kissé felemás módon, hiszen a márciusi szám márciusban ugyan elkészült, de a nyomda csak április közepén tudta kinyomtatni. Eközben váratlanul elhunyt édesanyám; hazautaztam, s majd csak április legvégén jöttem vissza. Ekkor már nyilvánvaló volt, hogy a márciusi számot olvasóink legkorábban május első napjaiban kaphatják kézhez. Közben magánéletemben is fordulat állt be, s mindez időhiánnyal tetézve arra a belátásra vezetett, hogy egy külön júniusi lapszám szerkesztésétől elálljak, s végül is a jelen megoldást választva, az immár amúgy is jócskán megkésett márciusi számhoz csupán egy néhány oldalas júniusi mellékletet állítsak össze. Ebben szinte kizárólag csak az alkalmi szolgálatokról esik szó (keresztelések, esketések, temetések stb.), de néhány kép erejéig „emlést teszünk” a konfirmációról, s az Önképzőkör május végi nyári táboráról is. A mellékletből nem hiányzik a tevékenységünkhöz elengedhetetlenül szükséges istentiszteleti naptár sem. Olvasóink szíves megértésére számítva, kívánunk Mindannyiuknak kellemes nyaralást, majd örömteli viszontlátást az ősszel!

Molnár-Veress Pál lelkész, az Új Kéve szerkesztője

CSALÁDI KRÓNIKA
- KERESZTELES -
- ESKETÉS -

2008. április 12-én Sölvesborgban a Nicolai-templomban kereszteltük **Molnár Klaudia-Zsuzsanna** és **Molnár Nikita-Erzsébet** ikertestvéreket (születtek 2007. december 5-én Kristianstadban). Szüleik: Ruzsovics Szabina és Molnár Gergely Levente (a képen középen). Keresztzüllők: Molnár Csilla és Kulcsár Zsolt (a képen jobbról), valamint Molnár Izabella és Poscher János (a képen balról).

2008. május 17-én a hallandi Eldsberga templomában Isten áldását kérve házasságot kötöttek: **Gajnok István** (szül. 1975-08-01, Värnamo, rkat.) és **Tóth Emese** (szül. 1982-09-19, Margitta, ref.) halmstadi híveink, jelenleg kalmari lakosok. A képen középen az ifjú pár áll, előttük Gajnok Karola (G. István húga), jobbról Gajnok Dávid (G. István öccse) és élettársa. Balra G. István unokatestvére és párja.

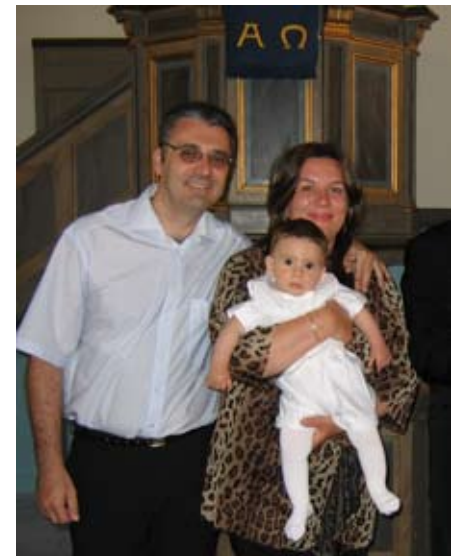
Az ezen oldalon említett alkalmak mindegyikén Molnár-Veress Pál lelkész szolgált.

2008. június 7-én a sölvesborgi Nicolai-templomban Isten áldását kérve házasságra léptek **Kardos Kálmán József** (szül. 1934-11-07, Budapest, rkat) és **Tóth Ildikó-Irma** (1941-05-18, Kolozsvár, ref.) testvéreink.

2008. június 7-én Sölvesborgban kereszteltük **Bálint Viktor Kristiant** (szül. 2006-01-04). Szülei: Bálint (Kiss) Kinga és Bálint Endre Levente. Keresztzüllői: Bernát Enikő (a képen a kis Viktorral), és Bernát Tibor.

2008. június 22-én Stockholmban kereszteltük **Nagypál Alexandert** (szül. 2007-11-09). Szülei: Csiszér Hajnal és Nagypál Zoltán, keresztzüllői: Máté Annamária és Máté Lehel Szabolcs, valamint Szabó Steiner Krisztina.

Borås - Hässleholmskyrkan (a Svéd Egyház temploma)

Halmstad - Andersbergskyrkan (a Svéd Egyház temploma)

Sölvesborg - Nicolai kyrkan (a Svéd Egyház temploma)

Eskilstuna - Tomaskyrkan (a Svéd Egyház temploma)

Jönköping - S:t Franciskus kat. kkan (katolikus tml.)

Stockholm - Franska Ref. Kkan (francia református)

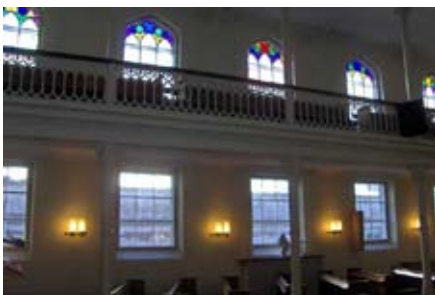
Göteborg - S:t Jakobs kyrkan (metodista templom)

TEPLOMAINK

Kissé túlzott ezt kijelenteni, hiszen saját templomunk egy sincs az egész északi térségben, Ezzel szemben a helyi svéd (vagy éppen a finn vagy észti stb.) gyülekezetek istentiszteletek tartására készségesen bocsátják rendelkezésünkre mind templomaikat, mind gyülekezeti termeiket. Istennek legyen érte hála, s befogadóinknak pedig őszinte köszönet!

Tallinn - Toomkirik (az Észti Egyház temploma)

Helsingborg - EFS-kyrkan (EFS-templom)

Ljungby - S:t Stefans kyrkan (katolikus tml.)

Västerås - Ansgarskyrkan (Örebro-misszió tml.)

Helsinki - Alppila-kirik (a Finn Egyház temploma)

Malmö - Stadionkyrkan (Svéd Missziós Egyház)

Växjö - Mariakyrkan (a Svéd Egyház temploma)

A Stockholmi Magyar Ökumenikus Önképzőkör 2008. évi nyári tábora résztvevőinek egy csoportja. Balról jobbra: Szilágyi Entikő, Molnár-Veress Pál, Lénárd István, Bedő Zoltán, Bakk Török Ernő, Niman Margit, Pap Iván, Pap Sarolta, Banner Zoltán, Török Sára, Újváry Tünde, Niman Péter, Niman József, Sántha Jutka, Szencő Valéria, Sántha Feri, Bartha Magdolna

Miklós, Bartha László, Bakk Miklósné, Török Enikő, Kálbori Péter, Bán-Wrábel Gyöngyi, Török Mátyás, Tompa Anna, Kálbori Yvette, Aluuan Gabriella, Szőcs Imre, Szentkirályi Csaga, Molna, Banner Mária. A képről hiányoznak: Mokos Magdolna, Niman Andrea és Niman Rudolf, Teleki Gergő, Jordáky Béla és Jordáky Anna Mária, Tiglezán József és Tiglezán Csilla.

ISTENTISZTELETI
NAPTÁR
2008
JÚLIUSTÓL
DECEMBERIG

JÚLIUS

05 14:00 BUDAPEST Fasori Ref. Templom *Esketés*
19 10:00 BALATONSZÁRSZÓ MRETZS zsinati ülés

AUGUSZTUS

07-17. TÁNGAGÁRDE *Anyanyelvi tábor*
16-20. BUDAPEST *Magyarok VII. Világkongresszusa*
29-31. ZÜRICH *Protestáns Szövetség Konferenciája*

09 16:00 MALMÖ Stadionkyrkan *Esketés*
20 11:00 TÁNGAGÁRDE Szt. István-napi ökumenikus istentisztelet

SZEPTEMBER

06 12:30 VÄXJÖ Mariakyrkan
18:00 SÖLVESBORG S:t Nicolai kyrkan
07 11:00 LJUNGBY Szent István templom
16:30 JÖNKÖPING S:t Franciscus kat.kka

12 18:00 BORÁS Hässleholmskyrkan
13 12:30 HELSINGBORG EFS-kyrkan
16:00 MALMÖ Stadionkyrkan
14 12:30 HALMSTAD Andersbergskyrkan
17:00 GÖTEBORG S:t Jakobs kyrkan

20 13:00 TALLINN Toomkirik úrvacsora
21 13:00 HELSINKI Alppila-templom úrvacsora

27 09:00 STOCKHOLM Franska Ref.Kk.
A Szt. György Lovagrend Nyugat-Európai Nagypriorátusának Évi Közgyűlése.
12:30 VÄSTERÅS Ansgarskyrkan
16:00 ESKILSTUNA Tomaskyrkan
28 11:00 STOCKHOLM Franska Ref.Kk.

Figyelem! Az itt közölt időpontok rajtunk kívülálló okok miatt változhatnak, ezért kérjük, az esedékes istentisztelet előtt szíveskedjenek a gyülekezeti felügyelőknél, vagy internetes honlapunkon (www.keve.se) tájékozódni.

OKTÓBER

04 12:30 VÄXJÖ Mariakyrkan úrvacsora
18:00 SÖLVESBORG S:t Nicolai kyrkan úrvacsora
05 11:00 LJUNGBY Szent István templom úrvacsora
16:30 JÖNKÖPING S:t Franciscus kat.kka úrvacsora

10 18:00 BORÁS Hässleholmskyrkan úrvacsora
11 12:30 HELSINGBORG EFS-kyrkan úrvacsora
16:00 MALMÖ Stadionkyrkan úrvacsora
12 12:30 HALMSTAD Andersbergskyrkan úrvacsora
17:00 GÖTEBORG S:t Jakobs kyrkan úrvacsora

19 11:00 GÖTEBORG Kristinae kyrkan (német templom)
Nemzetközi ökumenikus istentisztelet az ENSZ napja alkalmából.

25 12:30 VÄSTERÅS Ansgarskyrkan úrvacsora
16:00 ESKILSTUNA Tomaskyrkan úrvacsora
26 11:00 STOCKHOLM Franska Ref.Kk. úrvacsora

NOVEMBER

07 18:00 BORÁS Hässleholmskyrkan
08 12:30 VÄXJÖ Mariakyrkan
18:00 SÖLVESBORG S:t Nicolai kyrkan
09 11:00 LJUNGBY Szent István templom
16:30 JÖNKÖPING S:t Franciscus kat.kka

15 12:30 HELSINGBORG EFS-kyrkan
16:00 MALMÖ Stadionkyrkan
16 12:30 HALMSTAD Andersbergskyrkan
17:00 GÖTEBORG S:t Jakobs kyrkan

15-22. BUDAPEST *Diaszpóra-konferencia (MRETZS)*

29 12:30 VÄSTERÅS Ansgarskyrkan
16:00 ESKILSTUNA Tomaskyrkan
30 11:00 STOCKHOLM Franska Ref.Kk.

DECEMBER

06 12:30 VÄXJÖ Mariakyrkan úrvacsora
18:00 SÖLVESBORG S:t Nicolai kyrkan úrvacsora
07 11:00 LJUNGBY Szent István templom úrvacsora
16:30 JÖNKÖPING S:t Franciscus kat.kka úrvacsora

12 18:00 BORÁS Hässleholmskyrkan úrvacsora
13 12:30 HELSINGBORG EFS-kyrkan úrvacsora
16:00 MALMÖ Stadionkyrkan úrvacsora
14 12:30 HALMSTAD Andersbergskyrkan úrvacsora
17:00 GÖTEBORG S:t Jakobs kyrkan úrvacsora

20 13:00 TALLINN Toomkirik úrvacsora
21 13:00 HELSINKI Alppila-templom úrvacsora

25 11:00 STOCKHOLM Franska Ref. Kyrkan úrvacsora
26 12:30 VÄSTERÅS Ansgarskyrkan úrvacsora
16:00 ESKILSTUNA Tomaskyrkan úrvacsora

A TEMPLOMOK CÍMEI

BORÁS Hässleholmskyrkan Våglångsgatan 3
ESKILSTUNA Tomaskyrkan Stenbygatan 4
GÖTEBORG S:t Jakobs kyrkan Parkvägen 4
HALMSTAD Andersbergskyrkan Grönevångstorg
HELSINGBORG EFS-kyrkan Bruksgatan 27
JÖNKÖPING S:t Franciscus kat.kyrk. Torpaplan

LJUNGBY Szent István templom Bolmstadsvägen 21
MALMÖ Stadionkyrkan Stensjögatan 1
SÖLVESBORG S:t Nicolai kyrkan Köpmansgatan 1
STOCKHOLM Franska Ref. Kyrkan Humlegårdsgatan 13
VÄSTERÅS Ansgarskyrkan Pettersbergsgatan 32
VÄXJÖ Mariakyrkan Kungsvägen 117

Dénes Tibor
1950–2008

1950. november 8-án, Pécssett született, ahol apja hivatásos katona, anyja nyomdász volt. 1957. január 12-én, a forradalom után, édesanyjával és három testvérével Jugoszlávián keresztül menekültek Svédországba, ahol a hälsinglandi Lingboban telepedtek le. 1964-ben a család Eskilstunába költözött, ahol Tibor a S:t Eskil gimnáziumban érettségizett. Ez időben részt vett a stockholmi magyar cserkészlet tevékenységében is. Katonái alatt súlyos balesetet szenvedett, felépülése után Norrköpingben folytatta tanulmányait, ahol távközlési és villamosmérnöki diplomát szerzett. Előbb az eskilstunai kórházban kapott mérnöki állást, majd Kungsörben saját céget alapított E-volve Digital Development néven. Cégének koppenhágai irodáján keresztül tanácsadóként részt vett az Öresund-híd építésében. Számos svéd önkormányzat tanácsadója volt, főleg a szélessávú internet telekommunikációs rendszer kifejlesztésében és alkalmazásában. 1974-ben megnősült, s házasságukból három leánygyermek született. Sokoldalú műveltségére vall, hogy mélyen foglalkoztatta a hit tudománya is. Otthonosan mozgott a középkori teológusok, Augustinus és Aquinói Tamás világában, s mind a katolikus, mind a protestáns egyházak tanait jól ismerte. Huddingében két éves vallástudományi képzésben vett részt, de családja megakadályozta a folytatásban. Tibor pozitív szemléletű, kitartó, szorgalmas és pontos, kedves, figyelmes, szerény, közösségi ember volt. Korai halála igazságtalannak tűnik, hisz oly sok mindent adhatott volna embertársainak. Gyászolja 84 éves édesanyja, továbbá testvérei: Pál, Gabriella és Valéria, valamint nagyszámú svéd tisztelője, barátja és ismerőse. Fájó, hogy élete társa nem volt társa a hitben, s hogy édesanyja és testvérei kívánsága ellenére polgári temetésen búcsúztak tőle.

Stoica (Lemhényi) Lujza
1932–2008

Lujza 1932. december 6-án, Bukarestben született, ahol szülei, Nagy Anna és Lemhényi Ferenc ideiglenesen tartózkodtak. Szülőföldjének mégis a Székelyföldet, ezen belül is Alsócsernátont tartotta, ahol nevelkedett. Édesanyját korán elvesztette, ezért nagymamája és rokonok nevelték, akikre mindig nagy szeretettel és hálával emlékezett. Egész élete egy folytonos vándorlás volt, melynek első megállója Kézdivásárhely lett, ahol fiatalon kezdett dolgozni, hogy fenntarthassa magát. Ezután útja Marosvásárhelyre vezetett, ahol első férje lakott. Itt sem volt hosszas megálása: 1956-ban második férjével rövid ideig Bákóban laktak, később Brassóba költöztek. 1960-ban megszületett első és egyetlen gyermeke, Izabella, akit két éves kora után egyedül nevelt. A hetvenes évek elején tovább vándorolt Sepsiszentgyörgyre, ahol mintegy évtizeden át a kisváros több híres vendéglőjének, többek között a Kolczakertnek és a Három Rózsának volt a vezetője. 1988-ban látogatába érkezett Svédországba, két éve már Jönköpingben lakó lányához, s itt is maradt. Itt még majdnem tíz évet dolgozott alkalmazásban, többek között az Elmiában, de ezzel párhuzamosan sokat segített családjának, ismerőseinek is, és aktívan részt vett az itteni magyar közösség életében. Szívesen vett részt a protestáns egyházi közösség Tángagárdén álló gyülekezeti otthonában rendezett összejöveteleken, konferenciákon, különböző magyar egyesületek rendezvényein. Élete nagy eseményeként élte meg unokáinak, Mónikának és Péternek a születését, akiket mindennél jobban szeretett. Életére a kemény munka, az önzetlen segítőkészség és az emberieségből fakadó vendégszeretet volt jellemző. Otthonának ajtaja szinte mindenki számára nyitva állt, s asztalánál mindig került egy izletes falat a hozzá betérők számára. A né-

hány éve felfedezett súlyos betegségét nagy türelemmel viselte, mígnem március 29-én hajnalban örökre megpihent. Temetésére 2008. április 14-én Jönköpingben került sor. Utolsó útjára családtagjain kívül nagyszámú tisztelője, barátja és ismerőse kísérte. Isten nyugosztalja örök békeséggel!

Köpeczi Gyula
1944–2008

1944 augusztusában, a háború közepette, a Köpeczi család hetedik, legkisebb gyermeként született Kolozsváron. Elemi iskolái után a Brassai gimnáziumban érettségizett, majd öntő-olvasztárnak tanult. Rövid marosvásárhelyi kitérő után hazakerült Kolozsvárra a Tehnofrig vállalatához, ahol az öntőde mestere lett. 1986-ban szívinfarktus érte. Érzékeny volt az igazságtalanságra, amit semmilyen körülmények között nem tudott elviselni. Munkahelyén technikussá előléptetve felfele buktatták. 1988-ban feleségével, Köpeczi Jolánnal együtt új életet jött kezdeni Svédországba, ahol menedékjogot kért és kapott. Magyarország nem ismerte el egykori magyar állampolgárságát, s ez ügyben nagybátyja, a örténész Köpeczi Béla sem tudott segítségére lenni. Közösségi munkát vállalt először Strömsnäsbrukben és Ljungbyben, majd Jönköpingben, ahol egyúttal öntődei mesteri tudásából is levizsgázott. Ennek ellenére munkanélküli maradt. Hogy a munkanélküli segélyre jogosult legyen, egy úgynevezett ALU-projekt keretében a protestáns egyház tángagárdéi gyülekezeti otthonának tatarozásánál segédkezett Gaal András sorstársával együtt. Majd újabb infarktusok környékezték, így visszakertült Halmstadba, ahol betegnyugdíjazták. Idősebb korában verseléssel is foglalkozott, s megérte, hogy egy-egy versét elismerés övezzé. Május 19-én váratlanul elhunyt. Temetésére 2008. május 23-án Halmstadban került sor. Hamvai kívánsága

szerint Kolozsváron nyugszanak majd, a Házsongárdi temetőben. Béke poraira!

Nagy László
1933–2008

1933. január 26-án született Karcagon. Iskoláit a Gábor Áron gimnáziumban végezte, majd közgazdasági oklevelet Debrecenben szerzett. Előbb a Magyar Nemzeti Bank Karcagi Fiókintézetének vezetője lett, onnan a Nemzeti Bank Szolnoki Területigazgatóságához került fiókvezetőként, később a Dunaujvárosi Vasmű főkönyvelője lett. Első házassága hamar felbomlott, a másodikból viszont fiúgyermek született, László. Feleségével Mártával és kislányával 1974-ben hagyta el Magyarországot, és Svédországba, Västeråsban került, de az új környezetben depresszióba került, amit orvosi kezelés és betegállományba vétel követett. Ismét elvált, aztán egy újabb házasság keretében próbálta életét egyengetni, de ez a próbálkozása is gyorsan véget ért. Hamarosan megismerkedett negyedik - s egyben utolsó - feleségével, Margittal, akivel 1980-ban megházasodott, hogy aztán 27 évig - haláláig - vele élje le életét. Stockholmba költöztek, ahol szívesen jártak a Magyar Házba, a Katolikus Kör rendezvényeire. Rövid gyógyszerügyi munka után László újból betegállományba került, s 1984-ben megállapították betegségét, a Sklerosis multiplexet. Ettől kezdve, 24 éven át, gyakorlatilag haláláig ezzel a betegséggel küzdött. Miután otthoni ápolása lehetetlenné vált, 1997-től betegotthonba került, s így mindennemű kapcsolata a külvilággal megszakadt. 2008. május 7-én csendesesen megtért Teremtő Urához. Utolsó földi útjára 2008. június 11-én kísérték családtagjai, a stockholmi magyarok. Kívánsága szerint hamvait Karcagon helyezik örök nyugalomba. Halála megváltás volt. Isten nyugosztalja!

Molnár Jánosné sz. gróf Béli Mária
1928–2008

Béli Mária Dicsősztmártonban született, 1928. július 7-én, tíz évvel azután, hogy szülőföldje idegen uralom alá került, avagy nyolc évvel azután, hogy e tényt diktátumba is foglalták. Grófi család sarja volt, egy olyan főnemesei családdé, mely rangjával soha nem kérkedett, hanem azt kötelességek és felelősségek forrásának tekintette. Kisgyermek-korában még bepillanthatott egy olyan világba, amelyben – mondhatni – még helyen állt minden, és amelyben még épen állt egy sokszáz éves erkölcsi rend. Édesapja, gróf Béli Gergely fiatal korában diplomata volt, előbb Egyiptomban, aztán Perzsiában, majd a Monarchia összeomlása után visszaköltözött Erdélybe, ahol feleségül vette Mannsberg Erzsébetet. A német-poszrosz eredetű Mannsberg család egyik sarja még a 17-dik században került Erdélybe. Magyar nőt vett feleségül, s aztán ez így ment nemzedékről nemzedékre, mígnem a Mannsbergék is mind hűséges magyarok nem lettek. A háromszéki székely és katolikus Béli Gergely és a kolozsvári részben német eredetű és evangélikus Mannsberg Erzsébet frigyéből három gyermek született: 1921-ben

Margit, 1925-ben Miklós, és 1928-ban Mária. A kis Mária alig volt tíz éves, amikor szülei a híres kolozsvári katolikus leány-neveldebe, a Marianumba küldték tanulni. Kolozsváron édesanyja ikernővérénél lakott, s Erdély fővárosában mind a Béli, mind a Mannsberg ház az akkori irodalmi és művészeti élet számos nagy személyiségének biztosított olykor-olykor találkozóhelyet. Bejáratos volt oda Dsida Jenő, Áprily Lajos, és főként Reményik Sándor, a két világháború közötti erdélyi magyar nemzedék élő lelkiismerete. Béli Mária kisgyermekként ismerte meg Észak-Erdély kormánybiztosát, Bethlen Bélát, vagy az író Wass Albertet, Dohnányi Ernő zeneszerzőt vagy Makkai Sándort, a püspököt és regényírókat egyaránt. 12 éves volt, amikor a II. Bécsi döntés értelmében Észak-Erdély, s benne Kolozsvár is visszatért oda, ahonnan lehasított. Wass Albert szavaival: „Mekkora öröm! És mekkora fájdalom!” A fájdalom az volt, hogy a déli részek, s bennük Dicsősztmárton sem került vissza az egy testhez. Ettől fogva a 12 éves kisleányt szüleitől a Kolozsvár fölötti Feleken húzódó határ választotta el. Négy évet tartott csupán ama „mekkora öröm” időszaka, s aztán folytatódott a „mekkora fájdalom” ideje, melybe már korábban, 22 éven át belekóstolt Erdély magyar népe. A háború utolsó évében, 1944-ben, amikor a szövetségesek Kolozsvárt bombázták, a 16 éves Béli Mária visszaköltözött szüleihez, Dicsősztmártonba. Édesapját – pusztán neve és rangja miatt – román gyűjtőtáborba vitték, ahonnan majd egy év múlva szabadult. A két nagyobbik gyermek, Margit és Miklós Budapesten tanult, s amint a front elérte a magyar fővárost, a menekültek áradatával együtt ők is Nyugatra kerültek, ahonnan Miklós ugyancsak egy év múltán tért haza. A család dicsői udvarházában csak Béli Mária és édesanyja maradtak, de csak addig, míg ki nem lakoltatták őket a sorban rájuk zúdult

idegenek, s Vásárhely felé menekülve, egy szekér alatt megbújva vészelték át a konvoj gépfegyverező repülőgépek támadását. Hogy ettől-e vagy mástól, de tény, hogy Vásárhelyre már szívizom-gyulladásal került, s mert a kórházban kellett maradnia, édesanyja, majd később a visszakért édesapja is az evangélikus papilakban, a frissen Marosvásárhelyre került evangélikus lelkésznel húzódtak meg. A történelem-formálta kényszer-ismeretségből így lett 1946-ban házasság, s az akkor még csak alig 18 éves Béli Mária élete ettől kezdve Molnár János evangélikus lelkészhez fűződött, tavaly februárig, azaz valamivel több, mint hat évtizeden át. Tavaly februárban ugyanitt álltunk, nagyrészt ugyanez a gyászoló gyülekezet, Molnár János evangélikus lelkész temetésén, s felidéztek ama hat évtizedet, amit Béli Máriával ketten éltek tökéletes egymásra-találásban, egymást kiegészítve, igaz keresztényi szeretetben, Isten kegyelméből naponta megtapasztalt békességben. S közben felneveltek hat gyermeket, és 52 éven át igaz lelki gondozói voltak a nyájnak, mit Isten rájuk bízott. Béli Mária otthonról és őseitől kapta és hozta azt a mélyen emberi alapállást, mely egész életét, magatartását meghatározta. Már anyai karján beleringatta gyermekeibe Erdély szeretetét, s kedves hangján gyönyörűséges népdalainkat, mesevilágunk megannyi csodás alakját, történelmünk dicső lapjait. A családban ő szelte meg a naponta megadatott kenyeret, s juttatott belőle hat gyermeke mellett a rászorulónak is. Mindenét megosztotta a nyomorultakkal, koldusokkal és szenvedőkkel. És ezt a szellemet oltotta gyermekeibe is. „Hazádnak rendületlenül... légy híve óh magyar” – dúdolta és énekelte szívből, mély hittel és meggyőződéssel. „Bölcsöd az, s majdan sírod is, mely ápol s eltakar.” A nyolcvanas években meglődött az erdélyi magyarság, s velük együtt sorra lődültek meg gyermekei is

–külföldre. Talán a legnagyobb fájdalma volt, amikor már mindegyiknek talpán útilapuval, ők ketten, öregén, megkérve nyerték a végleges kitepedést Magyarországra. És 1989 december elején megkapták a kivándorlási engedélyt. Majd bekövetkezett a decemberi fordulat, s amint lehetett, a legelső napok egyikén bementek az útlevelesztályra és visszaadták az útlevelet. „Mekkora öröm! Sőt, életem legboldogabb napja, hogy nem kellett elhagynom Erdélyt!” – mondta sokszor, s ettől kezdve már szabadott is mondani és énekelni, és már újból igaz volt ajkán a nemzet Szózata: ...”A nagyvilágban e kívül nincsen számodra hely, Áldjon vagy verjen sors keze, itt élned, haldod kell.” Isten kegyelmes volt hozzá. Drága élete párjának, hites férjének, Molnár Jánosnak tavaly bekövetkezett halála után gyermekei körében keresett vigasztalódást, és a kegyelemből kapott napjainak értelmet. Hónapokat töltött Magyarországon, Mária lányánál és András fiánál, és hosszú hónapokat Németországban, Péter fiának szerető családjában. Két héttel ezelőtt elindult az úton, - a visszahozó úton, a hazafelé vivő úton. Egy kis pihenő után egy bő héttel ezelőtt érkezett haza. Április 12-ének reggelén aztán elindult, elindult egy úton, a földi utak közül az utolsón, s az örökkévalóság útjának első karnyújtásnyi hosszán. De megállt, és megállunk most mi is, egy rövidke percre, megköszönni Istennek mindazt, amit általa nekünk adott. János, Péter, Pál, András, Mária és Tamás, gyermekei, aztán veje és menyei: Csaba, Barbara, Makka, Kati, Enikő, Kati és Zsófi, unokái: Kádó, Indira, Andrea, Kund, Mirjam, Orsi, Léna, Ágota, Rebeka, Márk, Anna, Tamara, Gergő, Csanád, Dorottya. Dédunokái: Bálint, Máttyás, Domokos, Márton, Hunor, Szálím, Izmael, Izabella-Terézia és Theó. Theodor, Isten ajándéka. Isten ajándéka volt mindannyiuk számára Béli Mária. Köszönjük Istennek! (MVP)

Fejem felett - könnyáztatta fehér zsebkendők - sirályok jajongnak

Kialudt egy csillag. Észrevétlenül, szerényen, csendben, ahogy azt a nyári égbolton leszaladó hullócsillagok szokták. Szemét becsukta, mint ki dolga végeztével behúzza maga mögött az ajtót, gondosan, halkán, szépen. Utolsó sóhaját felkapta a reggeli fuvalat, súlytalan lába nyomát felszívta a harmatos pázsit. Kiröppent közülünk a végtelenbe. De ne higgyétek, hogy magával vitte minden kincsét. Kutassatok csak emlékkockáitok sűrűjében, s rátaláltok apró csodáira, miket jó tündérként elhintett ott, ahol járt. Jóságos, bátorító szavait, féltő gondoskodását, vigasztaló simogatását, együttérző ölelését, végtelen türelmét, soha nem szűnő, aggódó szeretetét nem sajnálta senkitől. Házát, kenyerét és hitét boldogan osztotta meg azokkal, kik kérték, hogy védje, ruházza, táplálja testüket és lelküket. Szerény alázattal fogadta az élet ajándékait, de bátor szívvel tűrte a sorscsapásokat. Lett belőle példás életű, hűséges hitves, szerető édesanya, árvák gyámola, sírók, betegek vigasza. Ne kérdezzétek hát, hogy hova lett ajkáról a tétova mosoly, hová tűnt szeméből a csillogás, merre szállt karjából az ölelés, mivé lett arcáról a hajdani derű. Nekünk hagyta mindezt, hogy szívünkbe zárva őrizhessük emlékét mindörökké.

Molnár-Veress Mária Magdolna

